

Kraj Vysočina

MĚSÍČNÍK PRO OBČANY VYSOČINY ♦ ROČNÍK 1 ♦ ČÍSLO 12 ♦ PROSINEC 2004 ♦ NÁKLAD 215 000 VÝTISKŮ OVĚŘEN AUDITOREM

PLASTIKOV S.R.O. JIHLAVA

PLASTOVÁ OKNA • DVEŘE

• VÝROBA • MONTÁŽ • ODBORNÝ SERVIS •

ZIMNÍ SLEVA AŽ 33%
TO JE ONO!

PĚTIKOMOROVÉ PROFILY
WYMAR®

• GARÁŽOVÁ VRATA
• PARAPETY
• ŽALUZIE, ROLETY
• SÍTĚ DO OKEN

ZASKLENÍ U=1,1

SPECIALISTA
NA VÝMĚNU OKEN
V PANELOVÝCH DOMECH!

JIHLAVA – tel./fax: 567 311 311, mobil: 608 820 839
Mlýnská 72, 586 01 JIHLAVA, e-mail: info@plastikov.cz, www.plastikov.cz

Na Vysočinu přicházejí vánoční svátky

Za starých časů lidé v chudém kraji vařili bramboračku, děvčata pátrala po milém a děti nosily hospodářům zdobené proutky

Vysočina • Tradiční staročeské Vánoce na Vysočině, to bývalo kdysi především stavění betlémů, tajemné věštění budoucnosti, rozkrajování jablíček, vrkoč na stole, koleda na Štěpána či chození s proutkem na Nový rok. A pak (byť byly Vánoce na Vysočině chudší než v bohatých nížinách) také dopřávání si hojnosti jídla a obdarování blízkých.

V tom se tradice držíme bez problémů, ale mnohé kouzelné zvyky našich předků si leckdy už jen připomínáme, některé už jsou téměř zapomenuty. Pohledme tedy na Vánoce do časů vzdálených 150 i více let: Zdobit vánoční stromček je tradicí vcelku nedávnou. Okoukali jsme ji zhruba v polovině 19. století od Němců. Do té doby se v domácnostech na Českomoravské vrchovině vždy před Vánoce stavěly jesličky. Dnes říkáme betlémy. Stromek - původně to bývala jedlička - se nestavěl do stojanu, jak jsme zvyklí dnes. Zavěšoval se na trám ke stropu. Také ozdůbky byly velmi prosté - vlastně „co dům dal“: jablíčka, perníky, doma vyráběné papírové hvězdičky, řetězy ze sušeného ovoce a křížal nebo slámy. Ani svíčky se zprvu na stromku neobjevovaly. Byly příliš drahé. To se změnilo až s vynálezem parafínu.

Vánoce jsou svátkem dětí a pro děti. Foto: Luboš Pavlíček

Den před příchodem Ježíška se dodržoval jeden praktický zvyk, podle něhož si bylo třeba večer 23. prosince dát pod polštář vlašský ořech. Ráno po probuzení jej

každý rozlouskl a nalačno snědl. Podle pověry tím byl na celý příští rok ochráněn před blechami, šváby a štěnicemi.

Štědrý den byl pro svou tajem-

nost jako stvořený pro různá čarování: kdo najde ve svém krajíčku vánočky jediný hrášek, který hospodyně přidala do těsta, bude mít velké štěstí, kdo si schová šupinu

z kapra, toho se budou držet peníze, kdo bude mít v jablíčku po rozkrojení hvězdičku, bude příští rok zdrav, ale křížek nevěstí nic dobrého. (pokračování na str. 3)

Stalo se ...

JIHLAVSKÉ MUZEUM VYSTAVUJE HRAČKY

Až do 9. ledna je v Muzeu Vysočiny na Masarykově náměstí v Jihlavě k vidění ojedinělá výstava Kouzelný svět hraček ze sbírek Muzea loutkářských kultur v Chrudimi. Výstavu ocení nejen děti, ale o vánočním čase určitě také dospělí.

Aktuality

Řidiči kamionů musí na silnicích kraje počítat s kontrolami.

čtěte na straně 3

Společnost

Lidé v Bystřici rázem změnili svoje adresy.

čtěte na straně 6

Kultura

Ředitel jihlavské ZOO napsal knihu o její historii.

čtěte na straně 7

Sport

Novoměstsko se chystá na Zlatou lyži.

čtěte na straně 8

Aktuálně s radním

Před námi jsou Vánoce a konec roku. Většina z nás se ještě snaží, dokončit rozdělané úkoly, uklidit si na pracovním stole, svátečně vyzdobit své domovy a možná i nakoupit poslední dárky. Tedy vše připravit tak, abychom mohli prožít vánoční a novoroční svátky klidně a spokojeně.

K vánočním a novoročním svátkům určitě také patří setkávání. Mnohem více než v jiných obdobích roku se lidé navštěvují a setkávají na besídkách, večírcích, koncertech, mších a spoustě dalších organizovaných nebo i spontánně vzniklých akcích.

Lidé chodí společně například na nejvyšší horu Vysočiny Javoríci, schází se na tradičních i netradičních setkáních v kostelech, muzeích, galeriích, sportovních halách, hokejových stadionech i v oblíbených hospůdkách a restauracích. Naplno se rozbíhá plesová sezóna.

Zkrátka podvědomě hledáme jeden druhého a nacházíme se. Vánoční a novoroční svátky jsou totiž právě tím obdobím, které nám dává největší množství příležitostí si navzájem naslouchat, seznámit se s radostmi i problémy přátel a spolupracovníků a někdy třeba i lidí doposud nám neznámých. Je to období otevřenějších srdcí a snad i větší tolerance a pochopení. Je to období, které bychom si měli pomalu projít, užít a využít, nikoliv ve spěchu proletět.

U nás na Vysočině jsou Vánoce zvláště okouzlující. Naše příroda je krásně moudře, klidně a poněkud, ale je dostatečně sebevědomá, že se my lidé se máme pořád

S časem vánočním a koncem roku přichází také čas přání a poděkování. Proto si dovoluji nejen za sebe, ale i za všechny nové i bývalé radní a zastupitele kraje Vysočina poděkovat čtenářům našich novin za důvěru, popřát krásné a klidné vánoční svátky a do nového roku 2005 vše dobré.

Miloš Vystrčil
hejtman kraje
Vysočina

noce zvláště okouzlující a působí záporně. Není pyšdomá. Myslím, od ní co učít.

S prvními mrazíky začaly na venkově zabijačky

Netín • Ovar na stole, pašík připravený k naporcování venku na dvoře a vůně koření. S prvními mrazíky na Vysočině začaly domácí zabijačky.

Řezníci i laičtí odborníci mají v rodinách o víkendech plné ruce práce, aby vykrmené vepře proměnili v jitrnice a jelita, bílou i tmavou polévku, řady tlačenek a dozlatova vyškvařené škvarky.

Tradiční zabijačka je na Vysočině rodinným svátkem a příležitostí k setkání, která končí nejen zásobou masa a sádla, ale také výslužkou pro ty, kteří pomáhali.

Na snímku zabijačka u rodiny Sobotkových v Netíně na Velkomeziříčsku.

Foto: Luboš Pavlíček

krajské PF 188x82